

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.691/2016/58.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2017. február 28. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és társa** ellen indult büntetőügyben a **Debreceni Törvényszék** 2016. március 30. napján kihirdetett **25.B.152/2013/266.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

a vádlottak cselekményeit

társtettesként elkövetett testi sértés büntettének [1978. évi IV. tv. 170. § (1) bekezdés, (5) bekezdés 2. fordulat],

társtettesként elkövetett rablás büntettének [1978. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdés 1. fordulat],

társtettesként elkövetett jármű önkényes elvétele büntettének [1978. évi IV. tv. 327. § (1) bekezdés 1. fordulat],

3 rendbeli társtettesként elkövetett okirattal visszaélés vétségének [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés 2. fordulat] **minősíti.**

I. rendű vádlott fegyházának tartamát 8 (nyolc) évre, közügyektől eltiltásának tartamát 8 (nyolc) évre,

II. rendű vádlott fegyházának tartamát 10 (tíz) évre **enyhíti.**

A vádlottak a fegyházbüntetésből legalább négyötöd részének kitöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra.

I. rendű vádlott vonatkozásában 51.000.- (ötvenegyezer) forintra, II. rendű vádlott vonatkozásában 11.000.- (tizenegyezer) forintra vagyonekobszt rendel el.

A szabadságvesztésbe I. rendű vádlott által 2007. március 12. napjától 2007. november 9. napjáig és 2013. július 9. napjától 2017. február 28. napjáig,

II. rendű vádlott által 2007. október 19. napjától 2008. november 25. napjáig és 2014. március 16. napjától 2017. február 28. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelőjénél T.143/2007/3. tételszám alatti személyigazolvány borítót,

a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.343/2009/3. szám alatti 10 darab körömkaparekot is megsemmisíteni rendeli.

Az első fokú eljárásban felmerült 2.094.850.- (kettőmillió-kilencvennégyezer-nyolcszázötven) forint bűnügyi költség marad az állam terhén.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 145.300.- (egyszáznegyvenötezer-háromszáz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az első fokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2016. március 30. napján meghozott 25.B.152/2013/266. számú ítéletével I. rendű és II. rendű vádlottakat egyezően társtettesként elkövetett emberölés büntette [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és d) pont], társtettesként elkövetett jármű önkényes elvételének büntette [Btk. 380. § (1) bekezdés] és 3 rendbeli társtettesként elkövetett okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés a) és b) pont] miatt - halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőket életfogytig tartó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját mindkét vádlott esetében 25 év időtartamban határozta meg. A szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt.

A lefoglalt és a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányságnál F-78/2005/1-3. nyilvántartási szám alatti bűnjелеket elkobozta, a többi bűnjel lefoglalását megszüntette és

a T.129/2006. nyilvántartási szám alatt lévők közül az 1-6., 9., 11-14., 16. alattiakat **(elhalt sértett képviselőjének neve)** (zárt adatkezelés) részére kiadni, míg a 7., 10., 15. tétel alattiakat megsemmisíteni,

a T.131/2006/1-6. alattiakat **(elhalt sértett képviselőjének neve)** részére kiadni,

a T.19/2006/1. alatti **(elhalt sértett képviselőjének neve)** részére kiadni,

a T.4/2006/1. alatti megsemmisíteni,

a T.36/2006/1-3. alattiakat az iratok részeként kezelendőnek,

a 72/2006/1. alatti az iratok részeként kezelendőnek,

a T.132/2007/1. alatti megsemmisíteni,

a T.143/2007/1. alatti megsemmisíteni, a 2. sorszám alatti a kiállító hatóság részére kiadni,

a T.152/2005/1. alatti (név) (Település, utca, házszám) részére kiadni,

a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.343/2009/1-2. alattiakat megsemmisíteni rendelte.

I. rendű vádlottat kötelezte 3.779.914.- forint, II. rendű vádlottat 3.442.926.- forint bünygyi költség megfizetésére, 2.444.314.- forint bünygyi költségről akként rendelkezett, hogy az állam terhén marad.

Az első fokú ítélet ellen fellebbezést jelentett be:

az ügyész, mindkét vádlott terhére súlyosítás végett, a feltételes szabadságra bocsátás hosszabb tartamban történő megállapítása érdekében,

I. rendű vádlott enyhítés érdekében, melyet a másodfokú eljárásban a Debreceni Ítéltáblára 2016. június 15. napján érkezett beadványában akként módosított, hogy elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodsorban jelentős enyhítés érdekében terjesztette elő,

I. rendű vádlott védője enyhítés érdekében,

II. rendű vádlott és védője felmentés végett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.282/2011/56-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, és az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítéltábla a vádlottakkal szemben, az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra

bocsátás legkorábbi időpontját a Btk. 43. § (1) bekezdése alapján, a törvényi minimumnál hosszabb időtartamban állapítsa meg, egyebekben az első fokú ítéletet hagyja helyben.

A Kúria, I. rendű vádlott kizárási indítványára, a 2016. október 11. napján meghozott Bkk.III.1544/2016/3. számú végzésével a Debreceni Ítéltáblát a Debreceni Törvényszék 25.B.152/2013. számú ügyének másodfokú elbírálásából kizárta, és a másodfokú eljárásra a Szegedi Ítéltáblát jelölte ki. Erre tekintettel, a másodfokú bíróság melletti ügyészi tevékenységet a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség látta el.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője (ügyszámuk: Bf.430/2016) a fellebbezési nyilvános ülésen az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte, ezért mindkét vádlottal szemben szintén, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a törvényi minimumnál hosszabb időtartamban történő megállapítását, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú eljárásban a vádlottak, valamint részben I. rendű vádlott védője is, a fellebbezéseiket írásban indokolták.

I. rendű vádlott a fellebbezését fenntartotta, de már elsődlegesen a büntetés jelentős enyhítését, másodsorban az eddig lefolytatott eljárásokban megvalósult eljárási szabálysértések, az első fokú ítélet iratellenessége, elírások, és mert egyes esetekben nem szó szerint tartalmazza az önfeljelentésében és a beismerő vallomásában előterjesztetteket, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Kiemelten az első fokú ítélet indokolásának a sértettre mért erőbehatások számára, nagyságára és a sérülések keletkezési módjára, milyenségére vonatkozó részét tartotta iratellenesnek. A legutóbbi tizenkilenc oldalas beadványában (a másodfokú iratoknál 17. sorszám alatt) konkrétan megjelölte az oldalszámokat, bekezdéseket és sorokat ahol álláspontja szerint az első fokú ítélet iratellenes, illetve elírások vannak. Ugyanakkor, megismételte védekezését, miszerint a sértettet nem ölési szándékkal bántalmazták, csupán rablás volt a céljuk, de tragédiába fordult a cselekmény, és a bántalmazás a sértett halálához vezetett. Ezért, az élet elleni cselekményt halált okozó testi sértés büntettének és rablás büntettének indítványozta minősíteni. Az enyhítés körében az enyhítő körülmények nyomatékosabb értékelését és a belső arányosság hiányát kifogásolta, és határozott tartamú szabadságvesztés kiszabását kérte.

II. rendű vádlott fellebbezésének indokolásában lényegében megismételte a védekezését, mely szerint a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el, I. rendű vádlott által állítottak valótlanok. Részletesen foglalkozott az egyes tárgyalási jegyzőkönyvek tartalmával és azokkal kapcsolatban megismételte az elsőfokú eljárásban tett észrevételeit. Az első fokú ítélet álláspontja szerint is iratellenes, feltételezéseken alapul, mert az elsőfokú bíróság teljes körűen a bizonyítást nem folytatta le, a bizonyítási indítványait elutasította.

I. rendű vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen - részbeni írásbeli indokolást is csatolva (58/V/2. sorszám) - fellebbezését akként módosította, hogy elsődlegesen abszolút hatályon kívül helyezési okra hivatkozással, a Be. 373. § (1) bekezdés II/d. pontja alapján, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodsorban a tényállás kiegészítése mellett, az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítéltábla az élet elleni bűncselekménnyel kapcsolatban a különös kegyetlenséggel elkövetett minősítő körülményt mellőzze, harmadsorban az 1978. évi IV. tv. alkalmazásával I. rendű vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés helyett - több általa hivatkozott eseti döntésre is figyelemmel - határozott tartamú szabadságvesztést szabjon ki.

Az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését arra alapítottan indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság által 2014. május 7. napján megtartott nyilvános tárgyaláson II. rendű vádlott kirendelt védője helyett eljáró dr. Edelényi Nikolett 11 óra 19 perc és 11 óra 48 perc közötti időben nem volt jelen, mely tárgyaláson az elsőfokú bíróság I. rendű vádlottnak azt a vallomását ismertette, melynek II. rendű vádlott bűnösségének megállapítása szempontjából döntő jelentősége volt (első fokú 113. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. és 6. oldal). Mivel ezen ismertetés megismétlésére II. rendű vádlott védőjének jelenlétében a későbbiek során nem került sor, álláspontja szerint ez a Be. 349. § (2) bekezdése alapján mindkét vádlott vonatkozásában abszolút hatályon kívül helyezési ok, ezért az első fokú ítélet érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan. Az ismertetett jegyzőkönyvnek II. rendű vádlottra vonatkozó részét az eljárási szabálysértés miatt a bizonyítékok köréből ki kellene rekeszteni. Ezért, az első fokú ítélet II. rendű vádlott vonatkozásában teljes mértékben megalapozatlan.

A minősítés megváltoztatását arra alapítottan indítványozta, hogy I. rendű vádlott védekezésének és szavahihetőségének elfogadása mellett téves az élet elleni bűncselekmény különös kegyetlenséggel elkövetett minősítésének a megállapítása. Az ölési szándék eshetőleges fennállását álláspontja szerint cáfolja, hogy a vádlottak eredeti célja rablásra irányult, a sértett sérüléseinek jellege és tényleges száma, valamint hogy a halál oka a vér belehelés miatti fulladás volt. Ugyancsak ekként jelölte meg a sértet eszméletlen állapota utáni vádlotti magatartásokat és megnyilvánulásokat.

A nyereségvágyból elkövetés minősítő körülmény fennállását nem vitatta, az élet elleni bűncselekményt nyereségvágyból elkövetett emberölés büntetékének indítványozta minősíteni.

Az enyhítés körében nyomatékosan indítványozta figyelembe venni I. rendű vádlott önfeljelentését, beismerését, megbánó magatartását, a cselekmény elkövetésétől eltelt hosszú időt és azt, hogy hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt. A súlyosító körülmények köréből indítványozta mellőzni a kétszeres minősítést, a gátlástalan elkövetési módot, valamint a vagyon elleni és az élet elleni bűncselekmények elszaporodottságát.

II. rendű vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen a felmentésre irányuló fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem vitás, hogy a bűncselekményeket két személy követte el, de az nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást, hogy I. rendű vádlott mellett a másik személy, II. rendű vádlott volt. II. rendű vádlottra vonatkozóan, álláspontja szerint, I. rendű vádlott terhelő vallomásán kívül más közvetlen bizonyíték nem állt rendelkezésre, és a helyszínen nem találtak tőle származó semmilyen tárgyi bizonyítékot vagy nyomot. Ezért, az első fokú ítélet II. rendű vádlott bűnösségének megállapító része csupán feltételezésen alapul.

A fellebbezési nyilvános ülésen a vádlottak a fellebbezéseiket fenntartották és csatlakoztak védőik indítványához is.

I. rendű vádlott továbbra is arra hivatkozott, hogy csupán rablási céllal mentek a sértetthez, ölési szándékuk nem volt, és mivel állítása szerint az egész cselekmény maximum 5-10 percig tartott, a különös kegyetlenséggel elkövetés minősítő körülmény sem állapítható meg. Kártalanítást ajánlott fel a sértett lányának és testvérének, és az önfeljelentésre, a jelentős időmúlásra, valamint arra tekintettel, hogy hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt, a büntetés jelentős enyhítését, határozott tartamú szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

II. rendű vádlott továbbra is a felmentését indítványozta, és arra hivatkozott a sértett haláláért kizárólag I. rendű vádlott a felelős, aki a cselekmény elkövetését be is ismerte, ő az elkövetésében nem vett részt.

Az ítélőtábla a fellebbezések közül az eltérő minősítésre, illetve az enyhítésre irányuló

fellebbezéseket tartotta alaposnak.

Az ítélőtábla álláspontja szerint is, I. rendű vádlott védője indítványának megfelelően, eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a 2014. május 7. napján tartott tárgyaláson 11 óra 19 perc és 11 óra 48 perc között, vagyis 29 percen keresztül úgy ismertette I. rendű vádlott korábbi vallomását - mely II. rendű vádlottra nézve terhelő vallomás - hogy II. rendű vádlott védője ez idő alatt nem volt jelen. Kétségtelen, hogy a Be. 242. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, mivel a védő részvétele a tárgyaláson kötelező volt, a Be. 78. § (4) bekezdése alapján, az így felvett bizonyítás törvénysértő, azonban a jelenlegi bírói gyakorlat ilyen szempontból már engedékenyebb. A több vádlottas ügyekben ugyanis nem tartható az, hogy ha valamely védő rövid időre, pár percre a tárgyalásról távol van, ezért hatályon kívül helyezésre kerüljön sor. Kétségtelen, hogy védője távollétében II. rendű vádlottra is vonatkozó vallomás felolvasására került sor, de ugyanezen körülményeket I. rendű vádlott nem csak a felolvasott vallomásában, hanem máskor is, és többször is megismételte, illetve észrevételezte. Ezért, az ítélőtábla álláspontja szerint, nem abszolút, csupán relatív eljárási szabálysértés történt, és a bizonyítás, a bizonyítékok értékelése szempontjából ennek nincs jelentősége.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdés alapján felülbírálvá egyébként, az ítélőtábla eljárási szabálysértést nem észlelt. A Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján, az iratok egybehangzó adataira figyelemmel az első fokú ítélet tényállását kiegészítette, illetőleg helyesbítette az alábbiak szerint:

I. rendű vádlott előzetes fogvatartása előtt a nevelt lánya eltartásáról gondoskodott.

I. rendű vádlottnak a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.1741/1999/8. számú összbüntetési ítéletével:

- a Pesti Központi Kerületi Bíróság az 5.B.VI-VII.4160/1997/13. számú, illetve a Fővárosi Bíróság 20.Bf.V-VII.6576/1998/3. számú ítéletét - melyben lopás büntette miatt ítélték 2 év fegyházbüntetésre -,
- a Monori Városi Bíróság az 5.B.233/1997/90. számú, illetve a Pest Megyei Bíróság 1.Bf.904/1998/10. számú ítéletét - melyben társtettesként elkövetett rablás büntette, magánlaksértés vétsége és bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette miatt ítélték 6 év 6 hónap fegyházbüntetésre - és
- a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 15.B.VII.251/1999/14. számú ítéletét - melyben 2 rendbeli orgazdaság vétsége miatt ítélték 6 hónap börtönbüntetésre - foglalták összbüntetésbe.

A Debreceni Városi Bíróság 64.Bk.674/2010/7. számú, illetve a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1.Bkf.604/2010/2. számú összbüntetési ítéletével kiszabott 5 év fegyházbüntetést 2013. július 8. napján töltötte le.

II. rendű vádlottnak a Kaposvári Városi Bíróság 7.B.1335/1997/2. számú, illetve a Somogy Megyei Bíróság 1.Bf.11/1998/1. számú összbüntetési ítéletével:

- a Kaposvári Városi Bíróság 7.Fk.169/1996/5. számú ítéletét - melyben lopás büntette és sikkasztás vétsége miatt ítélték el 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre - és
- a Kaposvári Városi Bíróság a 7.Fk.351/1997/9. számú, illetve a Somogy Megyei Bíróság a 2.Fkf.717/1997/7. számú ítéletét - melyben társtettesként, csoportosan elkövetett rablás büntette és társtettesként elkövetett zsarolás büntetének kísérlete miatt ítélték el 4 év börtönbüntetésre és elrendelték a fenti börtönbüntetés végrehajtását is - foglalták összbüntetésbe.

I. rendű és II. rendű vádlottak különös visszaesők is.

I. rendű és II. rendű vádlottak 175 cm magasak.

A 11. oldal utolsó előtti bekezdés 2. sorában a vádlottak - helyesen - szállásuk**ról** mentek a (Település)-en lévő vasútállomásra.

A 12. oldal utolsó bekezdését helyesbíti akként, hogy I. rendű vádlott a fojtó mozdulatot a sértett földre vitele érdekében alkalmazta.

A 13. oldal 2. bekezdés 3. sorának végén a sértett a teste jobb felével egyetemben került a földre.

I. rendű vádlott meg nem cáfolt védekezése szerint, miután II. rendű vádlott azt a kijelentést tette, hogy "úristen ez meg fog halni", a sértettet oldalra fordította.

A 13. oldal 7. bekezdésében, a páncélszekrényből kivett készpénz néhány százezer forintot meg **nem** haladó volt.

A 14. oldal 2. bekezdésében a helyes az, hogy II. rendű vádlott a bódétól a társá**hoz** tért vissza.

A 14. oldal 4. bekezdésében a polgári igazolvány - helyesen - polgárőr igazolvány.

A sértett jobb oldali VI-VIII. bordatörést is szenvedett.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, mely a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

I. rendű vádlott védője által felvetett hatályon kívül helyezési ok a már kifejtettek miatt nem áll fenn, I. rendű vádlott által hivatkozott megalapozatlansági okok szintén nem állapíthatók meg. Az iratellenességet nem alapozza meg az, hogy az elsőfokú bíróság nem szó szerint, az általa használt szavakat, illetve kifejezéseket használta. Az ügy megítélése szempontjából releváns körülményeket az első fokú ítélet a másodfokú bíróság általi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel - az iratoknak megfelelően tartalmazza. Csupán a nyilvánvaló elírások pedig, nem minősülnek hatályon kívül helyezési oknak.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatta, maradéktalanul eleget tett tényfelderítési kötelezettségének. Mivel az eseményeknek szemtanúja nem volt, részletes bizonyítást kellett lefolytatnia, melynek kimerítően eleget tett. A bizonyítékokat egyenként és egymással összevetve értékelte, mérlegelési körébe vonta. Helytálló indokát adta annak, hogy mely bizonyítékokat fogadta el, illetve melyeket vetette el.

Ami II. rendű vádlott vonatkozásában a felmentésre irányuló fellebbezéseket illeti, azok a bizonyítékok értékelését támadják. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság I. rendű vádlott vallomását, és II. rendű vádlottra vonatkozó egyéb terhelő bizonyítékokat fogadta el. Mivel II. rendű vádlott a terhére rótt bűncselekmények elkövetését tagadta, az elsőfokú bíróság minden oldalról megvizsgálta, és logikusan kifejtette, hogy a bűncselekményeket miért két személy követte el, és hogy a másik elkövető, I. rendű vádlott mellett miért II. rendű vádlott volt. Az ilyen szempontból számba vett bizonyítékok iratszerűek és törvényesek. Az elsőfokú bíróság a további bizonyítékok, igazságügyi orvosszakértői vélemények, tanúvallomások, valamint a helyszín adatai alapján is részletesen és meggyőzően indokolta, hogy a tényállást miért nem II. rendű vádlott tagadó

vallomására alapította, melyet a fenti bizonyítékok cáfoltak. Kimerítően értékelte és figyelembe vette a cselekmények elkövetése utáni vádlotti magatartásra vonatkozó vallomásokat is, és indokolási kötelezettségének is teljes körűen eleget tett. Az ítéletábra álláspontja szerint helytálló indokokkal utasította el II. rendű vádlott bizonyítási indítványait is.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú bíróság általi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel megalapozott. Megalapozott tényállás esetén a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség. Ezért, II. rendű vádlott felmentésére irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A kifejtettek alapján, helyesen következtetett az elsőfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségére, a minősítéseket illetően viszont tévedett.

Az élet elleni bűncselekménnyel kapcsolatban az ítéletábrának először abban kellett állást foglalni, hogy a vádlottak ölési szándéka megállapítható-e. Az egyenes ölési szándék nyilvánvalóan nem állt fenn, de az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított eshetőleges ölési szándék sem. Az eshetőleges ölési szándék fennállását az elsőfokú bíróság arra alapította, hogy a pusztá kézzel történő erő kifejtés is alkalmas az emberélet kioltására és a sértett halálát legalább 17 rendbeli közepes, illetőleg nagy erejű tompa erőbehatás okozta, melyek jelentős része életfontosságú testrészek ellen irányult, avagy a sértetti védekezés megtörését célozta. Továbbá, figyelemmel a vádlottak sértettnél fiatalabb életkorára, a közös fellépésből eredő és orvul történő támadásra, a bántalmazás kitartó jelegére és az elkövetés után tanúsított - a nyomok eltüntetésében megnyilvánuló - magatartásukra, az ölési szándékuk fennállt. Felismerték a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, de mivel céljuk a lakásban fellelhető vagyontárgyak megszerzése volt, az állapotával kapcsolatban közömbösen viselkedtek, a halálába belenyugodtak (első fokú ítélet 51. oldal 5-7. bekezdés).

Az kétségtelen tény, és az irányadó tényállás szerint is, a vádlottak eredeti szándéka a sértett kirablása volt (első fokú ítélet 11. oldal 4. bekezdése). Az élet elleni bűncselekmény elkövetésének módjában kellett keresni azokat az ismérveket, melyek a vádlottak további szándékát mutatják. Az elkövetésnél három személy volt jelen, az elhalt sértett, aki erre vonatkozóan bizonyítékot nem szolgáltatott, I. rendű vádlott, aki beismerő vallomást tett és II. rendű vádlott, aki a cselekmény elkövetését tagadta. I. rendű vádlott vallomása mellett ilyen szempontból a sértett által elszenvedett sérülések jellege és az igazságügyi orvosszakértők véleménye a további bizonyíték. 1. sz. és - a nyomozás során eljáró 2. sz. szakértő helyett kirendelt - 3. sz. igazságügyi orvosszakértők a végleges véleményüket az első eljárásban tartott tárgyaláson alakították ki (4.B.74/2009/228. számú tárgyalási jegyzőkönyv), melyet a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ismertetett, és azt a szakértők fenntartották (első fokú 242. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 18-24. oldal).

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában helyesen állapította meg, hogy a vádlottak tettelegessége következtében a sértett arc és áll tájékán legalább hat rendbeli erőbehatástól származó sérülés igazolható, viszont az indokolásban tévesen hivatkozott arra, hogy a sértett halálát 17 rendbeli erőbehatás okozta (első fokú ítélet 51. oldal 5. bekezdés). Ezen megállapítását nyilvánvalóan a boncjegyzőkönyvben leírt külsérelmi nyomokra és belvizsgálati adatokra alapította. Azonban, jelen esetben az erőbehatások összes száma nem azonos a vádlottak bántalmazása által keletkezett sérülésekkel. Az ölési szándék szempontjából az arc és álltájékon, valamint további két erőbehatástól a nyaktájékon keletkezett, és a mellkasi sérüléseknek van jelentősége. Az ezen testtájékokon keletkezett sérülések voltak: az orr roncslódásával járó darabos orrcsonttörés, a nyaki sérülések, a VI-VIII. bordák törése, és a fejszak állományában lágyburok alatti vérzés. Ezek közül

az utóbbit véleményezték az orvosszakértők életveszélyesnek, a többi sérülést pedig 8 napon túl gyógyulónak. Keletkezésüket illetően a következők állapíthatók meg: az orrcsonttörés nagy erejű tompa erőbehatásra keletkezett, a sértett nyakán egyrészt nagy kiterjedésű bevérzés volt, ami beleillik I. rendű vádlott azon magatartásába, hogy a sértettet az alkar részével fojtó mozdulatot kifejtve akarta a földre rántani, másrészt a nyelvcsont mindkét szára mentén a nyak mélyre hatoló részeiben is találtak bevérzést, ami az orvosszakértők véleménye szerint keletkezhetett legalább közepes erőbehatásra egy vagy két kézzel történő megragadástól, viszont ennek megfelelő külsérelmi nyomot nem találtak, a bordatörések kialakulhattak ütéstől, rúgástól vagy rátérdeléstől, a fejszakas állományában lévő lágyburok alatti vérzés pedig nem bántalmazástól, hanem földre kerülés miatti ellencsapódástól vagy a többszörös csonttöréstől származó vércsurgástól keletkezhetett. A sértetten talált többi sérülés, nagyrészt csak külsérelmi nyom volt, melyek a csuklókon, a kézháton, az alhas területén, a lábszárakon, a bokán és a hímvesszőn, valamint a könyökcsoncsokon voltak, nem csak ütéstől, hanem a lefogásos mechanizmustól, illetve a kötözéstől, valamint a kötözéssel szembeni védekezéstől is keletkezhetnek és tényleges gyógytartamuk egyenként 8 napon belüli, és csak a többi sérüléssel együttesen 8 napon túli idő.

A sértett halála okát illetően az orvosszakértők véleménye egyértelmű volt, hogy ahhoz nem az orrcsonttörés, mint a bántalmazástól keletkezett súlyosabb sérülés, hanem a légutakba került vér vezetett, gyakorlatilag a sértett a saját vérében megfulladt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az orvosszakértők által véleményezett sérülések I. rendű vádlott által vallott elkövetési magatartást, mechanizmust igazolják. Megfelelnek az elkövetési magatartással kapcsolatban megállapított tényállásnak is, mely szerint a sértettet I. rendű vádlott az állcsúcsára célozva, ököllel megütötte, de az ütése célt tévesztett és csak súrolta, II. rendű vádlott a térdével egy alkalommal a mellkasába rúgott, I. rendű vádlott az alkarjával a nyakánál fogva a földre akarta vinni, II. rendű vádlott több ütést mért a felső testére, valamint arctájékára, majd lábbal térdre rúgta, amitől térdre esett, I. rendű vádlott a CD lejátszó élrészével tarkón ütötte, és utána került sor a megkötözésére (első fokú ítélet 12. oldal 4. bekezdése és 13. oldal 1. bekezdése). Ilyen bántalmazás mellett nyilvánvaló, hogy a vádlottak szándéka testi sértés okozására irányult.

A halálos eredményt illetően azt kellett vizsgálni, hogy bekövetkezésének lehetőségét láthatták-e előre vagy sem. Az orvosszakértők véleménye szerint, megtekintéssel az orrcsonttörés nem feltétlenül észlelhető, kivéve ha deformálódik vagy oldalra hajlik az orrcsont. Ez esetben külsőleg ilyen elváltozás a sértetten nem volt, ami a helyszínen róla készült fényképfelvételekből is megállapítható. Azt viszont látták a vádlottak, hogy eszméletlen állapotban van és vérzik, hiszen I. rendű vádlott ezért fordította oldalra. Ebből az következik, előre látták, hogy a sértett halála is bekövetkezhet, de könnyelműen bíztak ennek elmaradásában. Bíztak abban, hogy ha a sértett oldalra van fordítva a halála nem fog bekövetkezni. Ilyen körülmények mellett a testi sértés okozására irányuló egyenes szándékuk, a halálos eredményben pedig a tudatos gondatlanságuk állapítható meg.

A bántalmazás módján és a keletkezett sérüléseken túlmenően a vádlottak ölési szándéka ellen szólnak az egyéb megnyilvánulásaik is. Mégpedig, II. rendű vádlott azon kijelentése amikor a sértett öntudatlan állapotát tapasztalta, hogy „úristen, ez meg fog halni” az, hogy I. rendű vádlott ezután a sértettet oldalra fordította és a sértett halála tényének tudatosulása utáni hányásban megnyilvánuló rosszulléte. A sértettet ugyan a helyszíneléskor hanyatt fekvő helyzetben találták, de azt nem lehet tudni, hogy - eszméletét rövid időre visszanyerve - ő fordult meg, vagy összekötözött állapota miatt, a teste tehetetlenségénél fogva fordult hanyatt.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra, a társtettesként nyereségvágyból különös kegyetlenséggel

elkövetett emberölés büntettként minősített cselekményüket társtettesként elkövetett halált okozó testi sértés büntettének és társtettesként elkövetett rablás büntettének minősítette.

Társtettesként felelnek az elkövetők az eredményért, ha a sértettet egymás tevékenységéről tudva, akarategységben, közösen bántalmazták. Nincs jelentősége annak, hogy a több elkövető közül, a súlyos sérülést ténylegesen ki okozta, a bekövetkezett eredményre figyelemmel kell a büntetőjogi felelősségüket megállapítani. A társtettesek gondatlanságának viszont a halált okozó testi sértés büntette esetében külön-külön ki kell terjedni az eredményre mint minősítő körülményre, ami a jelen esetben mindkét vádlottnál fennáll.

A megváltoztatott minősítésre tekintettel az ítéletábrának állást kellett foglalnia abban, hogy az elkövetéskori vagy az elbíráláskori Btk.-t alkalmazza. Mindkét büntető törvényben a halált okozó testi sértés büntettének és a rablás büntettének is azonos a büntetési tétele, 2-8 évig tartó szabadságvesztés. A halmazati szabályok szerint mindkét Btk. alkalmazásában a súlyosabb büntetés felső határa a felével emelkedik, az elbíráláskori Btk. alkalmazása mellett viszont többszörös visszaeső esetében ezt a felemelt tételt kell még egyszer a felével emelni [Btk. 81. § (4) bekezdés és 89. § (1) bekezdés], az elkövetéskori Btk. szerint kétszeres emelésre nincs lehetőség [1978. évi IV. tv. 85. § (3) bekezdés és 97. § (1) bekezdés]. E miatt egyértelmű, hogy mindkét vádlott esetében az elkövetéskori Btk. az enyhébb. Ezért az ítéletábra, mindkét vádlott esetében ezt alkalmazta, és cselekményeiket társtettesként elkövetett testi sértés büntettének [1978. évi IV. tv. 170. § (1) és (5) bekezdés 2. fordulat], társtettesként elkövetett rablás büntettének [1978. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdés 1. fordulat], társtettesként elkövetett jármű önkényes elvétele büntettének [1978. évi IV. tv. 327. § (1) bekezdés 1. fordulat] és 3 rendbeli társtettesként elkövetett okirattal visszaélés vétségének [1978. évi IV. tv. 277. § (1) bekezdés 2. fordulat] minősítette.

Részben a megváltoztatott minősítésre is figyelemmel, az elsőfokú bíróság által megállapított bűnösségi körülmények is helyesbítésre szorúlnak.

A súlyosító körülmények körében mindkét vádlottnál az ölési cselekmény kétszeres minősülését és a többszörös visszaesőként történő minősülést mellőzte, viszont további súlyosító körülmény, hogy a vádlottak különös visszaesők is.

Az enyhítő körülmények körében mindkét vádlottnál mellőzte, hogy az emberölést eshetőleges szándékkal hajtották végre, a bűncselekmények elkövetésétől eltelt hosszabb időt nem kisebb súllyal hanem nyomatékosan értékelte. I. rendű vádlottat 2007. november 10. napján, II. rendű vádlottat 2007. november 28. napján hallgatták ki gyanúsítottként. Erre figyelemmel további, és nyomatékos enyhítő körülményként értékelte, hogy hosszú ideig - csaknem 10 évig - álltak az eljárás hatálya alatt, és I. rendű vádlottnál szintén nyomatékosan értékelte az önfeljelentést.

A fentiek szerinti minősítésre figyelemmel az életfogytig tartó szabadságvesztés már szóba sem kerülhet, viszont a bűnösségi körülményekre figyelemmel a vádlottakkal szemben csakis végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt. Mindkét vádlottal szemben kiszabható halmazati büntetés 2-12 évig terjedő szabadságvesztés. Az ítéletábra álláspontja szerint 12 év szabadságvesztés állna arányban a vádlottak cselekményei tárgyi súlyával és egyéni bűnösségi fokával, viszont vannak olyan egyéni körülmények, melyek mellett, annak ellenére, hogy a bűnösségük foka azonos és mindketten többszörös és különös visszaesők is, enyhíteni és differenciálni kellett a büntetéseik mértékét illetően. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy I. rendű vádlott annak ellenére, hogy vele szemben a hatóság részéről még a legcsekélyebb gyanú sem merült fel és külföldön tartózkodott ahol munkája is volt, csaknem másfél év múlva, vállalva a következményeket, önmagát a hatóságoknál feljelentette. Ennek nyomatékát erősíti, hogy amennyiben ezt nem tette volna meg, a cselekmény valószínűleg még ma is felderítetlen lenne. Erre

figyelemmel az ítéletábra, vonatkozásában a kiszabható 12 év szabadságvesztést 2 évvel enyhítette.

A 2/2017. (II.10.) AB határozatban az Alkotmánybíróság is megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Ennek is eleget téve állapította meg az ítéletábra, nem lehet figyelmen kívül hagyni egyik vádlottnál sem azt, hogy hosszú ideig - a fentiek szerint csaknem 10 évig - álltak az eljárás hatálya alatt, és annak elhúzódása a hatályon kívül helyezés, illetve a megismételt eljárásban a tárgyalás megismétlése miatt, nekik nem róható fel. Erre figyelemmel, a kiszabható szabadságvesztést, I. rendű vádlott esetében a 2 évvel enyhített 12 évet további 2 évvel, II. rendű vádlott esetében, pedig a 12 évet, 2 évvel enyhítette.

A fentiekre tekintettel, I. rendű vádlott fegyházának tartamát 8 évre, II. rendű vádlott fegyházának tartamát 10 évre enyhítette.

A közügyektől eltiltás alkalmazása az 1978. évi IV. tv. 53. §-a és 55. § (1) bekezdése alapján mindkét vádlott vonatkozásában törvényes, de I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott esetében annak is, a 8 évre történő enyhítését találta indokoltnak.

Észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében nem rendelkezett, csak az indokolás tartalmazza, hogy a vádlottakat a Btk. 41. § (1) bekezdése alapján fegyházban végrehajtandó életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélte. Az ítéletábrának a szabadságvesztés végrehajtási fokozata felől is az 1978. évi IV. tv. alapján kellett rendelkeznie, ami mindkét vádlott vonatkozásában az 1978. évi IV. tv. 42. § (3) bekezdése alapján fegyház, és abból mindkét vádlott az 1978. évi IV. tv. 47. § (2) bekezdés 1. fordulata alapján négyötöd részének a kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az 1978. évi IV. tv. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján vagyonelkobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyona, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. Az irányadó tényállás szerint a vádlottak által megszerzett készpénz pontos összege és az eltulajdonított aranytárgyak értéke nem ismert, ezért erre nézve a vagyonelkobzás összege sem állapítható meg. Az viszont kétségtelenül megállapítható, hogy az eltulajdonított mobiltelefonok értéke 22.000.- forint volt, amiből egy vádlottra eső rész 11.000.- forint, és I. rendű vádlott a sértett táskájából egyedül még eltulajdonított 40.000.- forintot. Ezért az ítéletábra I. rendű vádlottal szemben (11.000+40.000) 51.000.- forint, II. rendű vádlottal szemben pedig 11.000.- forint vagyonelkobzást rendelt el.

Az elsőfokú bíróság pontatlanul állapította meg ítélete rendelkező részében a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött, és dátum szerint nem jelölte meg a szabadságvesztésbe beszámítható időket. Az iratokból megállapítható, hogy I. rendű vádlott 2007. március 12. napjától 2007. november 9. napjáig és 2013. július 9. napjától 2017. február 28. napjáig, II. rendű vádlott 2007. október 19. napjától 2008. november 25. napjáig, és 2014. március 16. napjától 2017. február 28. napjáig volt előzetes fogvatartásban (első fokú iratoknál 110. és 285. sorszám alatti BV. intézeti értesítések). Ezért az ítéletábra a kiszabott szabadságvesztésbe az 1978. évi IV. tv. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján ezen időket számította be.

Az elsőfokú bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság bűnjelkezelőjénél T.143/2007/3.

szám alatti személyi igazolvány borítóról és a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.343/2009/3. szám alatti 10 darab körömkaparékról nem rendelkezett, ezért az ítélőtábla ezt pótolta és e bűnjeleket is, a Be. 155. § (8) bekezdése alapján megsemmisíteni rendelte.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a megismételt eljárásban az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét 2.444.314.- forintban állapította, ami a ténylegesen így felmerült összegnél 349.464.- forinttal több. Ez abból adódott, hogy az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett és az első eljárásban állam terhén maradónaként megállapított 340.964.- forintot ismét megállapította, holott ez az összeg az ügy III. rendű vádlottjának a felmentése okán, az állam terhén maradónaként, már a Debreceni Ítélőtábla 4.B.74/2009/301. számú és III. rendű vádlott vonatkozásában 2012. december 14. napján jogerőre emelkedett ítéletében megállapításra került. Ezért az ítélőtábla megállapította, hogy a megismételt első fokú eljárásban felmerült 2.094.850.- forint bűnügyi költség marad az állam terhén.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a védők díjával 145.300.- forint bűnügyi költség merült fel, melyet a Be. 381. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 403. § (5) bekezdése alapján az állam visel.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta felhívni a közügyektől eltiltás tartamára a Btk. 62. § (1) bekezdését, az előzetes fogvatartás beszámítására a Btk.92. §-ának az (1) és (2) bekezdését, az elkobzásra tévesen hívta fel a Btk. 72. § (1) bekezdés d) pontja helyett a 77. § (1) bekezdését, és az állam terhén maradó bűnügyi költségre a Be. 403. § (5) bekezdése helyett a Be. 340. § (1) bekezdését, melyeket az ítélőtábla ezennel pótol, illetve helyesbített.

Szeged, 2017. február 28.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Nikula Valéria s. k.
előadó bíró

Dr. Benedek Tibor s. k.
bíró

A Szegedi Ítélőtábla Bf.III.691/2016/58. számú ítélete és a Debreceni Törvényszék 25.B.152/2013/266. számú ítéletének, a jelen ítélettel meg nem változtatott része, a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2017. február 28.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke